

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Asseritur Divinæ essentia ratio speciei impressæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

21. Objicies quòd. Effectus finitus non requirit principium infinitum, visio creata est effectus finitus; ergo non requirit pro principio speciem infinitam divinam essentiam.

Resp. dist. minorem. Visio creata est effectus finitus subjective seu ex parte subjecti, concedo, objective, seu ex parte objecti, nego. ergo non requirit principium infinitum ex parte potentia & subjecti, conc. ex parte objecti, quod est ef-

sentia divina in ratione speciei, nego conseq.

Objicies sextò. Quoties actio est possibilis, toties sunt possibilìa principia ejusdem ordinis cum illa: sed visio creata est possibilis, ergo etiam species creata ceu principium ipsius debet esse possibilis.

Respondeo ut priùs. Visio est creata & ideo habet principia ejusdem ordinis ex parte potentia & subjecti conc. ex parte objecti nego.

ARTICULUS II.

An Divina essentia sit loco speciei impressa in visione beatifica?

SUMMARI A.

1. Essentia Divina intimè unitur intellectui beato.
2. Habet omnia requisita speciei impressa.
3. Demptis tamen imperfectionibus.
4. Exponitur textus S. D.
5. Essentia Divina non ideo restringitur ad actum primum.
6. Concurrit cum intellectu videntis partim in genere causa formalis.
7. Partim in genere causa efficientis.
8. Impugnatur concursus in genere causa formalis.
9. Concursus in genere causa formalis non semper dicit compositionem ex his.
10. Effectus formalis concursus divina essentia est unitus intelligibile.
11. Actio unitiva est infusus luminis glorie.
12. Impugnatur secunda pars Corollarii.
13. Non est necesse, ut principium quo subordinetur principis quod.
14. Species est principium vitale ut quo, non ut quod.
15. Species pertinet ad objectum motivum.

§. I.

Afferitur Divina essentia ratio speciei impressa.

CONCLUSIO. Essentia divina seipsa unitur intellectui Beatorum, & prestat sine imperfectione hoc totum, quod alias prestat species impressa intelligibilis. Est expressa S. D. hic. a. 2. supra cit. & c. 7. Item 3. p. q. 9. a. 3. ad 3. ubi dicit: *essentia divina unitur menti beata, sicut intelligibile intelligenti.*

Ratio est primò. Advisionem beatificam requiritur, ut objectum visionis nempe essentia divina unitur intellectui vel per se ipsam, vel per speciem vicariam sui: scilicet essentia divina per speciem creatam sui vicariam & quidditative repræsentativam intellectui beatorum uniri non potest: ergo unitur per se ipsam. Majorem, Suppono ex natura cognitionis supra ostensa. Minor fuit probata sup. §. 2.

2. Ratio est secundò: quia essentia divina habet omnes conditiones demptis imperfectionibus, quas prestat species impressa. Nam primò species impressa reddit objectum intelligibile in actu: atqui essentia divina (uti loquitur S. D. quodl. 7.

a. 1.) per se ipsam est intelligibilis in actu, cum sit maxime immaterialis. Secundò species impressa facit objectum præiens in intellectu: atqui essentia divina per intimum illapsum est præteritior cuiuslibet intellectui, quàm substantia Angeli suo intellectui, & ut inquit D. Aug. *unicuique rei vicinior, quàm ipsa sibi.* Tertium munus est perficere intellectum, complere, & determinare ad actum secundum cognitionis, & sic essentia divina penetrantissimo & infinito suo illapsum maxime perficit & determinat intellectum ad visionem.

Dixi, demptis imperfectionibus: nam 2. sunt imperfectiones creata speciei. primò in hæativa informatio & unio, quæ ipsam materialiter comitatur propter inhabitam rationem accidentis, altera est restrictio & limitatio intra rationem actus primi, unde ratione ipsius objectum nondum est intelligibile ultimò & in actu secundo. Utraque imperfectio abest à divina essentia, prima quidem, quia ipsa intellectui beato unitur per modum forme purè perfectientis, per se stans, & in esse intelligibili intrinsecè terminantis. Secunda quoque, quia licet potentiam in actu primo compleat, ipsa tamen ratione sui est in actu secundo, non tam intelligibilis, quàm intellecta, cum sit suum esse & suum intelligere.

Objicies primò ex S. D. cit. quodl. 7. a. 1. ad 2. 4. ubi dicit: *Intellectus creatus sit in actu ad videndum divinam essentiam per lumen glorie, & quod hoc sufficit:* ergo videtur negare necessitatem alterius concursus per modum speciei.

Respondeo, mentem S. D. ibidem esse, ut constat è contextu, nihil ulterius requiri ex parte potentia, & quòd præter lumen glorie nullum aliud creatum principium alicujus speciei concurrat.

Objicies secundò. Quod se tenet ex parte actus primi dicit imperfectionem ulterioris perfectibilitatis per actum secundum: sed si essentia divina prestat munus speciei impressa, tenet se ex parte actus primi: ergo dicit istam imperfectionem: hoc autem est absurdum: ergo.

Respondeo dist. maj. Quod se tenet ex parte actus primi tantum, & quasi contentum in illo, dicit imperfectionem conc. maj. quod se tenet ex parte actus primi, & simul ex parte actus secundi, utrumque in se eminenter continens, nego maj. sed essentia divina teneret se ex parte actus primi, tanquam illum eminenter continens & conferens

unà cum actu secundo, concedo, tantum, & quasi intra actum primum contenta nego min. & consequentiam.

§. II.

Qualis sit concursus Divinae essentiae ad visionem.

6. Colliges ex dictis. Concursus divinae essentiae ad visionem esse partim in genere causae formalis, partim in genere causae efficientis. Ratio prima partis est primò: quia actuare & perficere est munus causae formalis, sed essentia divina concurret intellectum in genere intelligibili perficiendo & actuando: ergo concurret in genere causae formalis: non incompleta, sed completa, & per se subsistens. Secundò, quia principium specificativum pertinet ad genus causae formalis; sed essentia divina suo concursu specificat actum visionis: ergo.
7. Ratio secunda partis est: Ultimam complementum principii activi adequati pertinet ad lineam virtutis activae; sed essentia divina est ultimum complementum adequatum principii intellectivi: cum enim ex objecto & potentia tanquam uno adequato principio pariatur noticia, praeter complementum se tenens ex parte potentiae, requiritur aliud ex parte objecti, quod vel est ipsum objectum, vel species ipsius.
- Confirmatur ex S. D. infra q. 56. a. 1. dicente: *ita se habet objectum unitum potentia ad cognitionem: sicuti se habet forma, quae est principium agendi in agentibus: ergo sicut ista non tantum concurret in genere causae formalis, in quantum specificat actionem; sed etiam in genere causae efficientis, tanquam principium agendi: sic idem erit dicendum de objecto unito potentiae, & essentia divina, unita intellectui beati.*
8. Dices primò contra primam partem Corollarii. Concursus in genere causae formalis dicit intrinsecam compositionem: sed ista divinae essentiae repugnat, juxta superius dicta de simplicitate DEI, ergo etiam Divinae essentiae repugnat concursus in genere causae formalis.
- Secundò. Si formaliter concurreret, esset assignabilis effectus formalis; sed non est, ergo. Vel enim esset effectus creatus, vel increatus. Non increatus, quia iste recipi non potest in tempore, cum tamen beata visio fiat in tempore: Non creatus: quia iste non procedit à DEO formaliter sed effectivè.
- Tertiò. Si divina essentia concurreret in genere causae formalis se se communicando & uniendo intellectui Beati, esset assignabilis actio unitiva ipsius: sed non est facile assignabilis actio unitiva divinae essentiae cum intellectu Beati, ergo.
- Respondeo ad 1. dist. ant. Concursus in genere causae formalis incompleta, partialis, & intrinsecè informantis dicit intrinsecam compositionem ex his, concedo: concursus in genere causae formalis per se subsistens, objectivè terminantis & perficientis, nego.

Sed, inquis, an non ergo resultat compositum ex unione divinae essentiae cum intellectu beati? Resp. resultare compositum seu potius complexum non per compositionem ex his, sed per compositionem cum his, de qua super. de simplicitate: haec autem non imperfectionem, sed infinitam arguit perfectionem.

Ad 2. Resp. Effectum formalem istius formae esse unitum intelligibile, qui ex parte essentiae perficientis est infinitus, ex parte intellectus participantis est finitus, & creatus, sicut in simili dicitur de unione hypostatica in tract. de Incarn. ubi unio est formaliter increata ex parte personae se unientis, participativè creata: quatenus nempe ex illa resultat, huic hominem esse subsistentem in persona divina sibi creato modo communicata. Sic pariformiter haec unio intelligibilis est participativè finita, quia ex illa resultat, intellectum beati esse deificatum modo tamen creato, & finito.

Ad 3. Resp. Actionem unitivam esse infusivam nempe luminis gloriae: quia in illam actionem reducitur totum unitum, per quam ponitur ultima dispositio ad unionem, sed actio productiva luminis gloriae intellectum disponit ad unionem divinae essentiae cum intellectu videntis, ergo.

Contra 2. quoque partem Corollarii Dices primò. Principium quo activum subordinatur principio activo quod: sed est impossibile, ut essentia divina subordinetur intellectui beati, qui tanquam principium quod elicit visionem: ergo neque potest esse principium activum quo visionis.

Secundò. Principium activum actus vitalis debet esse vitale: species non est principium vitale: ergo nec est principium activum visionis.

Tertiò. Sequeretur, quod divinae relationes essent activae ad extra: nam & ipsae spectant ad objectum visionis. Sequela est contra communem Theologorum, apud quos operationes ad extra non sunt personae propriae, sed communes toti Trinitati.

Respondeo ad primum. Principium quo limitatum, & informativè inherens principio quod, eidem subordinatur, concedo: illimitatum & per se subsistens, nego maj. atqui divina essentia est principium illimitatum, ipsum videntis intellectum in esse intelligibili sibi subordinans.

Ad 2. dist. maj. debet esse vitale vel ut quod, vel ut quo, conc. ut quod, nego. Sed species respectu visionis non est principium vitale, ut quod, hoc est per modum principii vitaliter elicitive, concedo: ut quo, hoc est per modum determinationis & complementi objectivi, ad quod ex vitali potentia resultat essentia ipsius cognitionis, nego min. & consequentiam.

Ad 3. nego seq. & ad prob. Resp. Relationes divinae pertinent ad objectum per se terminativum conc. per se primò motivum nego. Essentia autem divina habet rationem speciei in quantum est objectum per se primò motivum, & sic est virtualiter distincta à relationibus.